

[Rager.]

tidsrum, ikke medregnes. Når der står, at de indenfor det og det tidsrum givne lønforhøjelser *ikke* må medregnes, så må det for et almindeligt menneske betyde, at de andre lønforhøjelser *må* medregnes. Men også på det punkt erklærede priskontrolrådet, at det ikke ville bøje sig.

Jeg gør opmærksom på, at jeg her ikke har argumenteret med hensyn til, at de resultater, priskontrolrådet kommer til, ikke er de rigtige. Det er slet ikke det, jeg kritiserer. Det, jeg kritiserer, er lovens dårlige affattelse, dette, at loven let kan misforstås, og, som jeg først nævnte, at det, der står i loven, på nogle punkter slet ikke er det, der er ment; det er helt galt.

Jeg vil lige til slut overfor ministeren udtale, at jeg er lidt bange for den måde, trustkommissionen er ved at arbejde på. Jeg forstår, at denne kommission fører en tilværelse nogenlunde tilknyttet prisdirektoratet. Bare det ikke bliver en forfærdelig mængde papir og en forfærdelig mængde forgæves arbejde! Jeg tillod mig en dag i en samtale med en af dem, der har med det at gøre, at sige, at jeg troede, at man, inden man begyndte at spørge en branche, skulle tage en samtale med nogle af de mennesker i branchen, som måtte formodes at have lidt begreb om det, og som kunne hjælpe med at tilrettelægge arbejdet på en fornuftig måde. Nå, det blev ikke ligefrem udtalt overfor mig, hvad den pågældende anså mig for at være i mental henseende — det ville jeg have taget mig forholdsvis let —, men jeg tænkte: ja, det kan godt være, du har været galt på den. Men så skete det hverken værre eller bedre, end at jeg i marts eller april fik et nummer af det svenske tidsskrift „Era“, og dér blev jeg gjort bekendt med, at den svenske rigsdag i efteråret 1947 besluttede at undersøge el-branchens forhold, og der blev nedsat en kommission, som den 20. april i år offentliggjorde sine resultater. Denne kommission var hovedsagelig sammensat af politikere og ledere af de større svenske koncerner. Der var Telefonaktie-Bolaget L. M. Ericssons direktør, for at nævne een, og så var der naturligvis også forretningsføreren i Svensk Metalindustriarbejderforbund. Denne kommissionsbetænkning er meget interessant. Den viser nemlig, at gennem de forhandlinger, der førtes, fik man praktisk talt annulleret næsten alle bestående aftaler. Jeg tror, man kommer længst, når man skal igennem den slags, ved at tage de mennesker med, der har forstand på det. Det har man gjort i

dette tilfælde, og nu kan jeg altså påvise, at noget sådant er sket. Jeg vidste det ikke, dengang jeg tillod mig at foreslå det her, og jeg vil holde på, at det er den rigtige vej at gå frem.

Iøvrigt tilsiger jeg velvillig medvirken til det forelagte lovforslags hurtige oplysning til lov, selvom loven rent formelt er en besk pille, således som den er.

Tholstrup: Det ærede medlem hr. Weikop sagde, at retsforbundet ikke har noget imod den socialisering, som finder sted over andelsbevægelsen. Jeg tror, det vil føre for vidt at diskutere, om det er socialisering eller ej, men vi har i hvert fald ikke noget imod frie sammenslutninger, og det er det, andelsbevægelsen og brugsforeningerne er.

Brugsforeningerne var den første priskontrol, der blev indført, og denne priskontrol blev indført, fordi de konservative politikere her i Danmark havde holdt fast på privilegier og monopoler for længe, således at den frie prisdannelse, navnlig ude på landet, ikke kunne finde sted. Men med denne spontane priskontrol må det også være nok. Hvis folk synes, at priserne i den private handel er for høje, kan de jo altid gå hen i brugsforeningen og handle, men da omsætningstallene ikke i de senere år har vist en væsentlig fremgang i brugsforeningernes salg, må man vel heraf kunne drage den slutning, at den private handel hidtil har beregnet sig rimelige avancer.

Det er retsforbundets opfattelse, at priskontrol er og bør være et krigsfænomen, og at priskontrollen, som er nødvendig i en afspærringstid, ikke alene er nødvendig under de nuværende mere fredelige forhold, men er direkte medvirkende til at opretholde den nuværende overgangssituation og hindre den hurtige afvikling af krigs- og efterkrigstidens restriktive samfund. Selvom der på mange områder synes at være rimelighed i en priskontrol, tror vi alligevel, at samfundet som sådant vil være bedre tjent med helt at undvære den, da ulemperne og omkostningerne, der er forbundet med den, efter vor opfattelse er større end fordelene. Vi stiler hen imod et samfund, hvor der ikke alene er konkurrence mellem de bestående virksomheder, men hvor det bliver let for ungdommen at etablere nye virksomheder.

Der tales så meget om karteller, truste og prisaftaler, men det er karakteristisk, at prisaftalernes antal først rigtig har taget et opsving, efter at staten er begyndt at stikke sin næse i alting. I gamle dage var det toldbeskyttelsen, men fra 1931—32 har det i særlig grad været valutacentralen og dennes